

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 11

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Hálóingben nem lehet iskolába menni. Nem. Akárhogy nézem, nem lehet. Esetleg levágnék az aljából egy fél métert, akkor nem lógna ki a szoknyából. Múltkor, amikor nem volt időm rendesen megfésülködni, a hajamból is lekanyarítottam a kimaradt fűrtöt. Igaz, hogy másnap a fésülködésnél éppen ez a hajcsomó hiányzott... Nehéz az élet. Még egyszer körül kell nézmem a lakásban.

A konyhában, a ruhaszárító kötelen két árva zsebkendő lóg. Igaz, tiszta zsebkendőm sincs. De ezek még vizesek. A fürdőszobában, no persze, a fürdőszobában, a kádban, mosóporba áztatva ott vannak a kombinék és - engedelmet kérek - a bugyik, amiket este könnyelműen én magam hajigáltam bele.[...]

Mit vegyek fel, Szent Kleofás, mit vegyek fel? Itt állok mezítláb, bokáig érő rózsaszínű hálóingben, mindjárt fél nyolc, első óra történelem, a kedvenc tantárgyam, a kedvenc tanárnóm... Annyiszor mondtam anyunak, hogy varrjunk monogramot a fehérneműbe, a betűket ismerem... de anyu azt mondta, nem erről van szó, hanem arról, hogy Mari és Zsóka és ő mindig rendben tartja a holmiját, és az ő szekrényükben mindig van tartalék fehérnemű, de én mindig halasztgatom a mosást, persze az enyém elfogy, és mint egy kalózvezér, megrohanom a másét. Hiszen megrohannám, de ha mind zárva van!!!

Mi ütött beléjük? És hová tették a kulcsot? Ez összeesküvés... ez gyalázat. Máskor ilyenkor még mindenki itthon van. Igaz, apa korán kel, és korán elmegy. De hová tűnt Mari? Máskor öt perccel nyolc előtt lohol az iskolába, a kávé az utcán issza... Már egy alig használt fehérneműdarab is jól jönne, akárkié. Kinyitom a szennyesládát. De ott sincs semmi. Minden a kádban, nagymosáshoz áztatva. És a szekrényeken lakat. Hol lehetnek a kulcsok?

Háromnegyed nyolc múlt. Még egy... egy nagyszerű ötlet! Apu fehérneműi. Ing... nem, ezt nem tudom használni... atlétatrikó... ez kombinének megtenné, és... és... hát igen... tizenöt éves vagyok, de még sose volt a kezemben férfiholmi. Zsóka még csak tizenkét éves, de úgy vasalja apu ingeit, mint egy felnőtt... Sose tudnám megtanulni. Ha az elejét vasalom, a háta lesz gyűrött. Amíg az ujját vasalom, a gallérja ráncolódik. Két bal kézzel született szegényke - mondják a húgocskáim, és vihognak. Egyszer még jól megtépem a copfjukat.

Mi lenne, ha felvinném ezt az alsónadrágot? Rövidnek elég rövid. Kicsit bő ugyan, de majd egy biztosítótűvel megigazítom. A tolltartómban mindig van négy biztosítótű. Nem tudom, ti hogy vagytok a harisnyakötővel és a gombjaitokkal. Nekem mindenemet biztosítótű tartja... Hét perc múlva nyolc... ez negyedórával hamarabb is eszembe juthatott volna. Mindenesetre jó ezt tudni, ha majd legközelebb... Szó se róla! Legközelebb, még ma este minden fehérneműmet rendbe hozom. Zöld pamuttal jelet varrok mindegyikbe, és hét lakat alatt őrzöm...

Ilyen későn még sose mentem iskolába. A gyomrom is korog, nem ettem meg a reggelimet. Jobb kezemben az iskolatáska, bal kezemet az övemem tartom, a biztosítótűt szorongatom velem, nehogy kinyíljon. Emiatt nem is merek nagyon szaladni. Köröttem diákok nyargalnak, mindenki izgul. Én még sosem késtem el, és Bodával van az első óránk. Máskor mindig kényelmesen sétálok az iskolába, és útközben gondolatban átnézem a táskámat. Első óra történelem... könyv, térkép, rajzfűzet a helyén; második óra algebra, könyv, logaritmuskönyv, fűzet... harmadik óra német, könyv, szótár, fordításfűzet, nyelvtanfűzet, szótárfűzet... negyedik óra...

(Fehér Klára: *Bezzeg az én időmben*)

1. Mutasd be a beszédhelyzetet! 5 pont
2. Sorold fel, mit tartalmaz az iskolatáska! 5 pont
3. Határozd meg a részlet hangnemét! Írd ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét, majd indokold válaszod!
 - a. ünnepélyes
 - b. patetikus
 - c. humoros
 - d. szatirikus
 - e. tárgyilagos
 - f. tragikus5 pont
4. Alkoss igeneveket a következő szavak szótöveiből!
levágnék, nyargalnak, átnézem, felvennem, mentem 5 pont
5. Értelmezd a következő kifejezéseket!
akárhogy nézem, körül kell néznem, két bal kézzel született, szó se róla, hét lakat alatt őrzöm 5 pont
6. Bővítsd a következő mondatot 5 jelzővel!
Annyiszor mondtam anyunak, hogy varrjunk monogramot a fehérneműbe, a betűket ismerem... 5 pont
7. Mutass be 10–15 mondatban egy hasonló esetet, ami veled történt meg! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Luca napján legjellemzőbb szokás a kotyolás. Kora hajnalban, 3-4 óra körül jártak kotyolni a 7–16 éves fiúk. Minden esetben szalmát vagy fát vittek magukkal, melyre kotyolás közben leültek. A legközelebbi szomszédhoz mentek először, „ott a magukkal vitt fát, forgácsot vagy szalmát, a szobaajtó talpa elé vagy a pitvarföldre teszik, s rendszeren, minden kérdés nélkül egyszerre nagyon erős hangon elkezdik: Lucza, Lucza, kity, koty!” A kotyolók elől sokszor elzárták a kaput, s „rakoncátlanságuk” miatt mások is éppen csak megtúrték őket. Persze, azt megjegyezték, hol nem nyertek bebocsájtást, mert utána valahogy mindig megbosszulták a házigazda bűnét.

A kotyolás elvégzése után a szobába mennek, s kenyeret, kalácsot, pálinkát, gyümölcsöt, kétfüllérest kapnak. A fát és a szalmát, amin a fiatalok kotyolnak, a gazda igyekszik megtartani magának, mert különben a „tyúkok haszna elmenne”. Azt tartják, hogy amely gazda házában nem enged lucázni, házában a tyúkok nem tojnak. Ha az asszony Luca napján sokat jár, tyúkjai abban az évben nem tojnak.

Luca asszony megköveteli, hogy az ő napját tényleg megünnepeljék, mert a mondás úgy tartja, ha valaki e napon fon, annak keze egész évben szenved, ha valaki párol valamit, akkor azt Luca „csúffá” teszi.

Luca napján nem szabad fehérnépnek a szomszédba menni, mert a meglátogatottnál a szerszámok (fejsze, szekerce, ásó stb.) nyelébe vert ékek nem tartanak, s a tyúkok nem ülik meg a fészket.

E napon annyi kukoricapogácsát sütöttek, ahány tagú volt a család. Sütés előtt a pogácsákat megjelölték, belsejükbe tollat tettek. Úgy hitték, hogy akinek a tolla a kemencében megperzselődött, az a következő évben meghal.

Ekkor állnak neki a lucaszék készítésének is, melynek a karácsonyi éjféli misén van nagy szerepe, hiszen aki arra felállt, az megláthatta, hogy ki a boszorkány. A széket 13 napig kellett titokban, a család tudta nélkül készíteni, 13 fából, melyet 13 helyről szedtek össze. A széket az éjféli mise után általában elégették, hogy a boszorkányok ne férhessenek hozzá.

(<http://www.magyarvagyok.hu/kultura/hungarikum/hagyományok-unnepek/>)

1. Fogalmazd meg egy mondatban a szöveg tartalmát! 5 pont
2. Mutasd be a szöveg alapján a kotyolás népszokását! 5 pont
3. Miért kell beengedni a kotyolókat? 5 pont
4. Mit nem szabad Luca napján tenni? Írd ki a vizsgalpra a helyes válaszok betűjelét!
 - a. fonni
 - b. szomszédba menni
 - c. főzni
 - d. tyúkot ültetni5 pont
5. Hogyan készül a Luca-napi pogácsa? 5 pont
6. Az alábbi kijelentések közül írd ki a vizsgalpra az IGAZ állításokat!
 - a. A kotyolást 7–16 óra között 3-4 éves fiúk végezték.
 - b. Ha a gazda nem engedte be a kotyolókat, kiengedték a tyúkokat.
 - c. Ha az asszony Luca napján a szomszédba megy, a tyúkok nem ülik meg a fészket.
 - d. Luca napján kukoricapogácsát sütöttek.5 pont
7. Mikor kell a Luca székéhez hozzáfogni? 5 pont
8. Igazold a szöveg alapján, hogy Luca-napi népszokások babonák. 5 pont
9. Szeretnél-e részt venni egy kotyoláson? Fejtsd ki válaszodat 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 12

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Ma nem mentem iskolába. Azaz mentem, de csak, hogy hazakérezkedjem az osztályfőnökömtől. Apám levelét is átadtam neki, amelyikben „családi okokra” hivatkozva kérelmezi a felmentésem. Kérdezte, mi volna az a családi ok. Mondtam neki, hogy apámat behívták munkaszolgálatra; akkor aztán nem is akadémuskodott tovább.

Nem haza, hanem az üzletünk felé iparkodtam. Apám úgy mondta, ott várnak. Még azt is hozzátette, igyekezzem, mert szükség lehet rám. Tulajdonképp ezért is kért el az iskolából. Vagy azért, hogy „maga mellett lásson ezen az utolsó napon, mielőtt elszakad hazulról”: mert ezt is mondta, bár igaz, máskor. [...]

Az iskolától az üzletünkig gyalogosan tettem meg az utat. [...] Apámat és mostohaanyámat az irodában találtam: szűk, akváriumszerűen kivilágított üvegalacka, mindjárt a lépcső tövében. Sütő úr is velük volt, akit még onnan ismerek, hogy valaha a mi alkalmazásunkban állt mint könyvelő, meg annak a másik, szabad ég alatt levő raktárunknak a kezelője, amit közben már meg is vásárolt tőlünk. Így mondjuk legalábbis. Sütő úr ugyanis, mivel faji tekintetben önéki teljesen rendben a szénája, nem visel sárga csillagot, s az egész csak amolyan üzleti cselleg tulajdonképpen, ahogy én tudom, hogy örködhessen az ottani javainkon, no meg, hogy ezalatt a bevételről se kelljen egészen lemondanunk.

Egy kicsit azért máshogy köszöntem neki, mint valamikor régebben, mert hát egy bizonyos értelemben mégiscsak fölibéni kerekedett; apámék is figyelmesebbek vele. Ő viszont annál inkább ragaszkodik hozzá, hogy apámat továbbra is „főnök úrnak”, mostohaanyámat meg „drága nagyságos asszonyomnak” nevezze, mintha semmi se történt volna, és a kézcsókot se mulasztja el nála soha. [...] A következő mondatot megint apám mondta, s valami „áruról” szolt benne, amit „legjobb volna”, ha Sütő úr „rögtön magával is vinne”. Sütő úrnak nem volt kifogása; arra az íróasztalfiókból apám egy csomagocskát szedett elő, selyempapírba burkolva és zsineggel is átkötve. Akkor láttam csak, hogy milyen áruról van is szó tulajdonképpen, mivel a lapos formájáról mindjárt ráismertem a csomagra: a doboz volt benne. A dobozban meg a fontosabb ékszereink és effélék vannak. Sőt, azt hiszem, egyenesen énmiattam hívták „árúnak”, nehogy ráismerjek. Sütő úr mindjárt az irattáskájába süllyesztette. Utána viszont egy kis vita kerekedett közöttük: Sütő úr ugyanis elővette a töltőtollát, s mindenképp „elismervényt” akart adni apámnak az „áruról”. Soká makacszkodott, bár apám mondta neki, hogy „ne gyerekeskedjen”, meg hogy „köztünk nincs szükség ilyesmire”. Úgy vettem észre, Sütő úrnak igen jólesett ez. Mondta is: – Tudom én, hogy megbízik bennem, főnök úr; de hát a gyakorlati életben mindennek megvan a maga rendje és formája. – Még mostohaanyámat is segítségül hívtá: – Nem igaz, nagyságos asszonyom? – De ő, fáradt mosollyal az ajkán, olyasmit mondott csak, hogy teljesen a férfiakra bízva ennek a kérdésnek a megfelelő rendezését.

(Kertész Imre: Sorstalanság. Részletek)

1. Határozd meg a szöveg alapján a beszélő korát! Indokold válaszod! 5 pont
2. Mi volt az iskolából való hiányzás oka? 5 pont
3. Mi történik az irodában? Foglald össze egy mondatban! 5 pont

4. Alkoss öt összetett szót a *mostoha* szóból! 5 pont
5. Értelmezd a következő kifejezéseket a szöveg alapján!
nem is akadémikuskodott tovább, elszakad hazulról, a lépcső tövében, szabad ég alatt, örködhesse a javainkon 5 pont
6. Helyettesítsd a névmásokat főnevekkel a szövegkörnyezet alapján!
Apám levelét is átadtam *neki*.
Egy kicsit azért máshogy köszöntem *neki*.
Apámék is figyelmesebbek *vele*.
A kézcsókot se mulasztja el *nála* soha.
De *ő*, fáradt mosollyal az ajkán, olyasmit mondott csak, hogy teljesen a férfiakra bízta ennek a kérdésnek a megfelelő rendezését. 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban a dobozt átvevő Sütő úr monológját! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

A birsalmasajt sárgásbarna színű, áttetsző, késsel jól szelhető, tömör állományú gyümölcskocsonya. Felülete száraz tapintású. A cukorral megfőzött birs lehűlésekor könnyen kocsonyásodik. Ügyesebb asszonyok nemcsak tepsi, kuglóf és tányér formájú, ezekbe az edényekbe kiöntött és megmerevedett birsalmasajtot tudtak készíteni, hanem galamb, özgerinc, koszorú és egyéb formájú birsalmasajtot is készítettek. Kiváló csemege, önállóan is fogyasztják, és sütemények készítéséhez is felhasználják.

A birsalmasajt főként téli csemege. Zsírpapírba csomagolva, szellős helyen hetekig, hónapokig eláll. Házi készítésű édesség, a gyümölcs-szegény hónapokban szeletelve, édességként fogyasztják. Igen alkalmas desszertálakra darabolni vagy kis kockákra vágva a püspökkenyérbe belesütni. Elsősorban saját fogyasztásra készítik, de főként ősszel a piacokon, vásárokon árúsítják.

A birsalmasajt készítése valószínűleg török és délszláv hatásra a Dél-Alföldön keresztül terjedt el a Kárpát-medencében. Készítéséhez a lényegében csak külső megjelenésben különböző birskörte és birsalma egyaránt felhasználható. A megmosott, csumától (magháztól) és hibás részekről megtisztított birsalmát héjastól bő vízben megfőzik, majd főzővíz nélkül szitán áttörik (ma turmixolják). A nagy pektintartalmú pépet cukor nélkül, folytonos keverés közben főzik, hogy még jobban besűrűsödjék. Édesítéséhez korábban mézet, betöményített mustot használtak, ma cukrot. A gyümölccsel egyenlő mennyiségű mézet, mustsűrítményt vagy cukrot, továbbá az ízlés szerinti fűszereket (citrom- és narancshéj, szegfűszeg, fahéj stb.) belekeverik a gyümölcspépbe, és főzik még 10-15 percig. A kész masszához esetleg durvára vágott dióbelet vagy mogyorót adnak, majd vizezett, hőálló, üveg, porcelán vagy zománcos formában néhány centiméter vastagon elterítik. Tüllel letakarják, és napos helyen vagy kenyérsütés után a kemencében keményedni hagyják. A megszilárdult gyümölcssajtot kiborítják, és a másik oldalát is megszáritják. A szárítás néhány napig is eltarthat. Szébb, áttetszőbb lesz a sajt, ha az áttört birs-pépet cukorsziruphoz keverik és legfeljebb 15 percig forralják, hogy a pektin gélesedési hajlama ne romoljék. A cukorszirup a gyümölcspéppel egyenlő mennyiségű cukorból és kilogrammonként 2 dl vízből készül. Az optimális cukortartalom 40-60%

A birsalmasajt színe attól függ, hogy az elkészítés és a tárolás során az enzimes barnulás milyen mértékű. Gyors hőkezeléssel, citromlé hozzáadásával világos sárgás-rózsaszínes terméket kapnak, e nélkül viszont a sajt színe aranybarnába hajló lesz.

(<https://www.torzsasztal.com/edesipari-termekek/birsalmasajt.html>)

1. Milyen eredetű a birsalmasajt-készítés? 5 pont
2. Milyen alapanyagok szükségesek a birsalmasajt-készítéshez? 5 pont
3. Milyen formája van hagyományosan a birsalmasajtnak? 5 pont
4. Mennyi cukor szükséges a birsalmasajthoz? 5 pont
5. Hogyan készül a világos színű birsalmasajt? Írd ki a vizsgalagra a helyes válaszok betűjelét!
 - a. világos birsalmából főzik
 - b. keveset főzik
 - c. citromlevet adnak hozzá
 - d. kiteszik a napra 5 pont
6. Melyek IGAZAK és melyek HAMISAK a következő megállapítások közül? Jelöld őket a vizsgalapon!
 - a. A birsalma pépet cukor nélkül, folytonos keverés közben főzik.
 - b. A birsalma sajtot a kenyérrel együtt sütik.
 - c. A kész birsalmasajtnak mindkét oldalát meg kell szárítani.
 - d. A túllel letakart birsalmasajtot sötét, hideg helyen szárítják.
 - e. A szárítás néhány hétig is eltarthat. 5 pont
7. Miről ismernéd fel a birsalmasajtot? 5 pont
8. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? Indokold válaszodat! 5 pont
9. Győzd meg édesanyádat, hogy főzzön neked birsalmasajtot! Gyűjts 5 érvet arra, hogy miért szeretnéd megkóstolni! 5 pont

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 13

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Elhatározta, hogy megszökik. Bár tudta, mi jár érte. Neki is végig kellett néznie, mit műveltek azzal a hetedikes fiúval, aki tavaly megszökött, de már a hídnál elfogták. Talán egy ilyen kis gyereket, mint én, nem vernek meg annyira. Még csak kilencéves volt, harmadikos. Persze, lelke legmélyén tudta, nincs kímélet, ugyanúgy megvernék őt is. De engem nem fognak el. Az a hülye miért a hídon akart átmenni? Talán nem tudott úszni. Jóleső bizsergés futott át rajta. Én bezzeg tudok. Akármilyen furcsa is. Mert hol tanult volna meg? Mikor? Tegnap délelőtt mégis kiderült, hogy tud. Néhány fiúval, Sivár kíséretében, strandra mehetett. Életében először volt strandon. Ott állt a nagymedence szélén, s olyan erővel érezte: tud úszni, hogy belefájdult a feje. Beugrott a vízbe, tempózni kezdett; keze, lába magától értetődően tette a dolgát. Úszott. Még soha nem érezte magát ilyen boldognak. Hát hazudtak, amikor azt mondták, hogy nekem nincs apám, nincs anyám, hogy kitett gyerek vagyok. Úszott. Fröcskölte a vizet. Vedd tudomásul végre, hogy kitett gyerek vagy, nincs apád, nincs anyád, a te családotod én vagyok és az intézeti fiúk. Tessék végre megérteni! itt senkinek a szüleit nem ismerjük, az a néhány meg, akiét mégis, jobb, ha nem tud róla, mert gonosztevők és gyilkosok gyerekei. Érted?! Légy boldog, hogy a te szüleidről nem tudunk semmit. Ezt ordította Sivár. A hangja, mint az ostor. Sivárt Családfőnek kellett szólítani. De hiszen ordíthat most már, amit akar. Úszott. Aztán a nevét hallotta.

– Azonnal gyere ki!

Sütötte a talpát a forró beton.

– Hogy mertél bemenni a mély vízbe?

Vigyázzba vágta magát.

– Családfő kérem, én tudok úszni.

– Honnan tudnál, te szerencsétlen! Nem tudsz! Megértetted?! Nem tudsz. Mars a kis vízbe!

Már a nyelvén volt, hogy „De hiszen láthatta, hogy tudok”, de Sivár arcára pillantott, és jobbnak látta lenyelni a mondatot. Bement a kismedencébe, guggolt a térdig érő vízben. Mélyen lehajtotta a fejét, hogy senki se láthassa az arcát.

Akkor igaz. Mégiscsak igaz. Nem képzelgés. Lám, a keze meg a lába emlékezett. Ő meg csak kutat a felsejlő emlékfoslányok között, de soha egy arc, egy hang nem jön elő, csak kavargó, bizonytalan érzelmek. Pedig már itt van a nyelve hegyén, hogy kimondja, csak egy pókhálónak kell átszakadnia, hogy választ kapjon az egész világot átjáró hiányra. Sokszor annyira erőlködik, hogy megfájdul a feje. De a pókháló csak nem szakad át.

(Lázár Ervin: A szökés)

1. Mutasd be a beszédhelyzetet!	5 pont
2. Mire utal a Családfő és a Sivár név?	5 pont
3. Mit jelent az úzás a főszereplő számára?	5 pont
4. Alakítsd át a következő múlt idejű igéket jelen idejűvé!
<i>mehetett, ugrott, tette, beugrott, érezte</i>	5 pont
5. Bizonyítsd mondatalkotással az <i>érted</i> szó azonos alakúságát!	4 pont

6. Egészítsd ki szöveggörnyezet alapján a következő mondatokat a zárójelben megjelölt mondatrészekkel!

Én bezzeg tudok.(tárgy)

Mikor? (állítmány)

Életében először volt strandon. (alany)

Fröcskölte a vizet. (helyhatározó)

Úszott. (alany, időhatározó)

6 pont

7. Írd meg 10–15 mondatban Sivár monológját a strandon történtek után!

15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Online locsolás, digitális tojásírás: eltűnnek a népszokásaink?

GIF-es húsvéti köszöntő, digitális „közösségi” tojásírás, ünnepi fényképek, videós locsolás, Facebookon terjedő húsvéti versek, online szertartások válthatják fel idén a húsvét tradícióit. A koronavírus miatti kijárási tilalom csendesebbé, családiasabbá teszi az ünnepet. De nem eltünteti a népszokásainkat, hanem ellenkezőleg: átértékeli, alakítja azokat – vélik a Maszol által megkeresett erdélyi és moldvai néprajzkutatók és hagyományőrök.

Kalotaszeg: Mivel húsvét ünnepe szorosan kapcsolódik a tavasz kezdetéhez, rengeteg a termékenységgel kapcsolatos népszokás, amelyeknek jelentős része nem épült be a keresztény vallás ünnepi rítusaiba, hanem azok mentén, mintegy velük párhuzamosan maradtak fenn, egy-egy falusi közösség ünnepi szokásaiként – ismertette Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató. Húsvétkor, akárcsak karácsonykor jellemző volt a három napig tartó tánc, amelyre külön muzsikust fogadtak. Sok helyen vasárnap délután festik piros színűre a tojást, de zöld és kék színű tojások is előfordultak. Manapság már a szivárvány minden színében festenek, pedig egykor a színek is jelentősége volt. A locsolás mai módja, vagyis a kölnivízzel való megöntözés nagyjából csak a második világháború után terjedt el. Azelőtt legtöbb helyen a vederrel való leöntés volt a jellemző. A lányokat régen kivonszolták a kúthoz, egy vödör vízzel leöntötték, vagy a patakhoz vitték, s megfürdették. Jellemző volt csapatokban menni a lányos házakhoz. A víz tisztító erejébe vetett hit az ősi termékenységvarázsló és megtisztuló rítusban gyökerezik.

Háromszék: Benkő Éva, a Guzsalyas Alapítvány elnöke elmondta, Háromszéken a locsolás hagyománya maradt fenn leginkább, ezért is érzik feladatuknak, hogy az asszonyoknak és lányoknak megtanítsák a tojásírást és annak különböző technikáit. (...) A térségben fontosságot tulajdonítottak a tojások színének és mintázatának is, a virágmintázatú tojásokkal a legények iránt érzett szimpátiájukat fejezték ki a lányok, a leveles mintázattal a férfiaságot erősítették, az ujjas, kezes minták pedig a védelmet jelentették. Árapatakon a leányok egy lúdtojást is megírtak a tyúktojások mellett: a lúdtojást a szeretőjük vette el. A háromszéki tojások többszínűek: megjelent a sárga, a vörös, a zöld és a fekete is, és ezek keveredése sötétebb tónust kölcsönzött a tojásoknak – adta tudomásunkra Benkő Éva. Hozzáfűzte, a különböző ünnepkörök hagyományai szorosan összefüggtek a térségben: ha farsangkor nem táncoltatta meg a legény a leányt, és húsvétkor megjelent nála locsolási szándékkal, akkor a leány kék színű tojással kosarazta ki.

Moldva: Tímár Karina néprajzos, a Történelem és Néprajz Doktori Iskola hallgatója elmondta, Moldvában vallási vonalon maradtak fenn népszokások, hiszen a húsvét a kereszténység legjelentősebb ünnepe, az erre való felkészülés pedig újulást, tisztulást jelent. Moldvában nem járnak öntözni a fiatal legények: helyette „tojáscserét” tartanak a szomszédok és barátok között, az ünnep utáni vasárnap pedig az úgynevezett fehérvasárnapot ülik: meglátogatják a komáikat, komatálat visznek a barátaiknak.

„Az élő kultúra szükségszerű velejárója a változás, alkalmazkodás a megváltozott körülményekhez, életformához és ritmushoz. Szokásainkat tehát nemcsak őrizhetjük, hanem magunk is megteremthetjük úgy, hogy mai igényeinkhez igazítjuk, és nem kövületekként, hanem élökként kezeljük azokat.” Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató leginkább a locsolóködást félti, mert úgy érzi, kiszorulóban van ez a hagyomány. Úgy gondolja, idén biztosan tele lesznek

a közösségi portálok gyönyörűen megírt tojások fényképével, záporoznak majd üzenet formájában az előre és másvalaki által megírt versikék, de reméli, hogy legalább egy sornyi személyes üzenet is kerül a képek, GIF-ek mellé. Benkő Évától megtudtuk, hiába a kijárási tilalom, Háromszéken a tojásírás hagyományát idén is erősítik: mivel az előző években több ezren vettek részt a meghirdetett közösségi alkalmakon, a 25 éve működő Guzsalyas Alapítvány idén futárral küldte a kesicéket, írókákat, hogy a családok otthoni környezetben díszíthessék tojásaikat. Alkalmazkodva a kijárási tilalomhoz és az online világ térhódításához, virtuális tojáskiállítás is szervez a Guzsalyas Alapítvány, és a családdal elkészített tojások fotóit megmutatja a nagyközönségnek. Tímár Karina úgy véli, a kijárási tilalom pozitív hatással lehet az ünnepre, ugyanis ebben az időszakban szemlátomást felelevenednek a hagyományaink: sokan elkezdtek kenyeret sütni, énekelni, táncolni, varrni, főzni és imádkozni. A családtagok fizikailag is együtt vannak, jobban figyelnek egymásra. Mivel lelassult a világ, több idő jut a kreatív időtöltésre, a húsvét pedig teret biztosít a tojásírásnak, a finom ételek kipróbálásának, és ami ennél is fontosabb, a lelki megújulásnak.

(<https://www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/125063-online-locsolas-digitalis-tojasiras-elt-nnek-a-nepszokasaink-neprajzkutakat-kerdeztunk>)

1. Mi a megkérdezett néprajzkutatók egybehangzó válasza arra a kérdésre, hogy eltűnnek-e a húsvéti népszokások a kijárási tilalom alatt? 5 pont
2. Melyik húsvét körüli szokás online változatáról NEM számol be a szöveg? 4 pont
 - a. húsvéti köszöntés
 - b. tojásírás
 - c. báránysütés
 - d. locsolás
3. Mi a nevük a cikkben megszólaltatott néprajzkutatóknak, és melyik régiók szokásairól számolnak be? 6 pont
4. Hogyan locsolták a fiúk a lányokat Kalotaszegen a második világháború előtt? 5 pont
5. Mi a jelentése Háromszéken az alábbi fajtájú, színű és mintázatú tojásoknak?
lúdtojás, kék színű tojás, virágmintázatú tojás, leveles mintájú tojás, ujjas, kezes mintájú tojás 5 pont
6. Mit jelent Moldvában a *fehérvasárnap*? 5 pont
7. Írd az alábbi mondatok betűjele után, hogy az ott felidézett népszokást melyik tájegység (Kalotaszeg, Háromszék vagy Moldva) kapcsán említik! 5 pont
 - a. Nem járnak öntözni, helyette „tojáscserét” tartanak a szomszédok, barátok között.
 - b. Sárga, vörös, zöld és fekete tojást is festettek.
 - c. Külön muzsikust fogadtak a három napig tartó tánchoz.
 - d. Sok helyen vasárnap délután festették a tojást.
 - e. Húsvét után egy héttel komatálat visznek a komáiknak.
8. Írd a vizsgalapra az alábbi mondatok betűjele után, hogy IGAZnak vagy HAMISnak tartod őket! 5 pont
 - a. Cserey Both Zsuzsa szerint a népszokások csak akkor maradnak fenn, ha eredeti formájukban megőrizzük őket.
 - b. A Guzsalyas Alapítvány 25 éve működik.
 - c. A Guzsalyas Alapítvány kesicék futárral való házhoz szállításával és online tojáskiállítás szervezésével járult hozzá a tojásírás hagyományának éltetéséhez a kijárási tilalom idején.
 - d. Benkő Éva szerint a kijárási tilalom következtében lelassult a világ, ami pozitív hatással lehet az ünnepre.
 - e. Tímár Karina a hagyományos elfoglaltságok felelevenítése, az ima és a lelki megújulás szempontjából is kedvezőnek tartja a kijárási tilalmat.
9. Te fontosnak tartod a húsvéti népszokások online verziójának létezését a kijárási tilalom idején? Fejtsd ki véleményed 4–5 mondatban! 5 pont

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 14

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Nagymama imádta a varrást, még a foltozást is, nemhogy ilyen gyönyörű munkát. Nagymamának a varrás volt a pihenése, a szórakozása, a legjobb mulatsága. Most csak nézett maga elé, észre se vette, hogy a kasmír a földre lóg, leér a parkettra, azt sem, hogy négy elmúlt, a ruha még nincs kész – semmit. Még a gyöngyöt se fűzte fel teljesen, ott villogtak az ölében a színes gömbök egy bádogdobozban. Nagymama mozdulatlanul ült a nagyszékben, renyhén, mint valami mesebeli, lusta vén tündér. Az ő mindig öltögető Nagyanyja!

Ez volt a szép szobájuk, itt fogadtak vendéget, itt állt a vitrin Nagymama porcelánkutya-gyűjteményével s a zongora, amely most a kasmírterítő nélkül furcsán kopasznak hatott; rajta a Zsuzsa képe, a tizennyolc éves Zsuzsáé, aki fehér ruhában támaszkodott valami oszlopnak. Műtermi felvétel volt, Apa csinálta ezt is. Zsuzsa nagy, fekete haja persze nem divatos, olyan, ahogy az emberek negyvenkettő nyarán hordták, oldalt elválasztott, majdnem vállig érő, hullámos. De még ez a régimódi frizura se rontja a kép hatását, nem változtat a bátor, komoly tekintet szépségén, a homlok ívén, az arc finom oválisán. [...]

Zsuzsa gyönyörű lehetett. Gyönyörű!

Azért az nagyon különös, hogy valaki így szólítsa az édesanyját: Zsuzsa. Ő voltaképpen hasonlít hozzá, csak neki „rendes” haja van, amilyen kell, kurta, gyűrűs, mint a fiúké. Lehet, hogy ő is szép? Á, butaság! A vonások hasonlósága nem jelent semmit. Sajnos, Zsuzsa más. Sokkal több van az arcában, mint neki, valami mélység, komolyság, valami kifejezhetetlen. Vagy csak azért, mert az ember tudja, hogy Zsuzsa már nem él?

Van valami baj talán, amiről neki nem szóltak? Mért nem varr a Nagymama?

Soha, amióta élt, tizenöt éve, nem látta ilyenek. Nagymama úgy öltöget, ahogy a madár torka be nem áll, Nagymamának ez olyan kifejezési formája, mint a macskának a dorombolás: ez jelzi, hogy rendben van minden, az ebéd fő, nincsenek különösebb anyagi problémák, a parkettbeeresztés sikerült, a kimosott ruha fehér, Kriszti jól felelt, vagy itt a tavasz, ki lehet vinni a virágokat az erkélyre.

Csak nem beteg?

Becsapta a fűzetét, bámulta az öregasszonyt. Nagymama háttal ült neki, de megérezhette a pillantását, mert megfordult, elvörösödött, s büntudatosan felkapta a karját, a félig kész gyöngyfűzések összekocódtak. Kriszti keze hirtelen olyan hideg lett, mint egyszer kémiaórán, mikor a lombik szétcsattant a láng felett, és azt hitte, Burger tanár úr megsebesült. Mert Nagymama sárgás, furcsán száraz arcán gurultak a könnyek.

Nagymama sose sírt.

Se bajtól, se szomorúságtól, még érzékeny pillanatoktól se – vagy a Zsuzsa sírjánál. Nem olyan volt, mint Igazgatónéni, aki mindig könnyezett, ha valami meghatotta, ha a nyolcadikosok ballagtak, vagy az énekkar valami igazán szépet énekelt. Nagymama nem könnyezett semmiért. Azt mondta, ami könnye volt, elsírta negyvenötben. Kriszti csak állt és nézte. A könnycseppek és a gyöngyök egyszerre fénylettek felé, Nagymama elővette a zsebkendőjét, a dobozka megrezent az ölében, kidőlt, a gyöngyök szertegurultak a szőnyegen.

(Szabó Magda : Állarcosbál)

1. Mit tudunk meg a szobában levő szereplőkről? 5 pont
2. Mutass be két olyan témát, amelyekről Kriszti gondolkodik! 5 pont
3. Értelmezd a következő kijelentéseket: *kopasznak hatott; nem rontja a kép hatását; úgy öltöget, ahogy a madár torka be nem áll; megérezhette a pillantását; szétcsattant a láng felett* 5 pont
4. Mire/kire használja a szöveg a *szép* és a *gyönyörű* szavakat? Értelmezd őket! 5 pont
5. Írj ki a szövegből egy-egy példát a következő szószerkezetekre: mellérendelő, hozzárendelő, tárgyas, határozós, jelzős! 5 pont
6. Elemezd a következő egyszerű mondatot, és készítsd el az ágrajzát! 5 pont
A vonások hasonlósága nem jelent semmit.
7. Írd meg a szereplők általad elképzelt 10–15 megszólalásból álló párbeszédét a történetk után! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

A révi fazekasság kialakulását feltehetően a környék gazdag agyagtelepei segítették elő. A jellegzetes fehér agyag állítólag egész Európában csak ezen a vidéken fordul elő.

A jellegzetes fehér agyagot a közeli Kerebikről, a Vársonkolyos melletti Pozsoritáról bányásszák, a révi fazekasok nyelvén vetik, azaz kiássák. Ezt a műveletet ma is többen szövetkezve végzik, mert a jó agyag bizony 10 méter mélyről kerül a felszínre. Kapával, csákánnyal szedik ki, majd fából faragott kis teknővel kerül kézről-kézre adva a felszínre, és szekérral szállítják haza az úgynevezett verembe, ahol többször is megáztatják, irtókapával megásózzák, megtisztítják az idegen anyagtól. Ezután tömböket formálnak belőle, majd szelik a kaszaélből készített szelővel. Ezt követően az agyagot gurgolják, azaz fogaskerekkel működtetett két fémhengeren átörlik. Ezeket a folyamatokat a ház előtti fészében végzik. Az agyag ezután már bekerül a műhelybe, a gyúrópad alá. Onnan veszi elő a mester, hogy meggyúrja - ahogy ők mondják - "felpaskolja", hogy ne maradjon benne hólyag, majd egy edényhez szükséges agyagmennyiséget "felrögöljön". Ezután következik a leglátványosabb munkafázis: a formázás korongon.

A megformálandó masszát a mester rádobja a korongra, s a "rögből" az ügyes ujjak irányítása alatt kialakul a szabályos, formás korsó, kanta, csupor stb. Egyik a másik után. Miután a mester a kiformált edényt egy fémszállal gyöngéden elválasztja a korongtól, következik a szárítás a műhelyben, vagy azon kívül. Fűles termékek esetében még a fűlezést is el kell végezni. A pingálást a feleség végzi nagy szakértelemmel. A mesterség fortélyait nem tanította senki, azokat egymástól lopva kellett megtanulni, mondják a fazekasok.

A megszáradt edényeket díszítő motívumokkal pingálják, hímezik a szaruból készített hímző segítségével. A festékanyagot is a földből nyerik – egyfajta vasoxidból – ahogy a révi fazekasok nevezik "gangócából". Ezt összetörik, majd vízzel keverve nyerik belőle a sötétbarna, feketés színű feséket. A már kész edényeket a kemencében, úgynevezett "püstőben" kiégetik... Az edényeket egymás mellé kör alakban, szájjal lefelé helyezik el a püstőben, majd cserepekkal csúcsosan befedik, s kezdődik a nagy szakértelmet igénylő égetés. A tűz, a füst átjárja a püstőben a gondosan egymásra rakott edényeket, azok mégis hófehérre égnek...

Az eredeti révi fazekas edények a fekete-fehér hímzésűek, de újabban már mázas edényeket is készítenek, s ilyenkor, másodszor is, a mázolás után is meg kell égetni őket. A révi fazekasok nem dísztárgyakat, hanem ma is közhasználatú cikkeket készítenek. Ezek: kanta, korsó, csobánka (rostély nélküli korsó), kalapos korsó, szilke, káposztás fazék, tejes csupor, findzsa, szűrő, virágcserep, rucaítató stb. S mint ahogy a nép minden használati

tărgyát igyekezett széppé tenni, a révi fazekasok is a lelküket lehelik a legegyszerűbb korszokba is.

(erdelyiturizmus.hu)

1. Fogalmazd meg egy mondatban a szöveg témáját! 5 pont
2. Hogyan jutnak a révi fazekasok agyaghoz? 5 pont
3. Milyen eszközök szükségesek az agyag kitermeléséhez? Írd ki a vizsgalatra a helyes válasz betűjelét!
 - a. korong, fémszál, hímző
 - b. kapa, csákány, fateknő
 - c. szekér, irtókapa, szelő
 - d. fogaskerék, fémhenger, gyúrópad 5 pont
4. Melyek IGAZAK és melyek HAMISAK a következő megállapítások közül? Jelöld őket a vizsgalapon! 5 pont
 - a. A munkafolyamat leglátványosabb fázisa a korongozás.
 - b. A révi fazekas edények színesek.
 - c. A korongozáshoz szükséges agyagot a ház előtti fészkerben készítik elő.
 - d. A pingálást a feleség végzi.
 - e. A révi fazekasok szakiskolában tanulták a mesterséget.
5. Milyen edények készülnek a korongon? Nevezd meg őket! 5 pont
6. Értelmezd a szöveg alapján a következő szavakat! 5 pont
gurgolják, felpaskolja, gangóca, püstő, csobánka
7. Hogyan díszítik a révi kerámiákat? Fogalmazd meg válaszodat egy mondatban! 5 pont
8. Értelmezd a következő kijelentést! 5 pont
S mint ahogy a nép minden használati tárgyát igyekezett széppé tenni, a révi fazekasok is a lelküket lehelik a legegyszerűbb korszokba is.
9. Milyen edényt készítenél a révi fazekasok műhelyében? Indokold válaszodat! 5 pont

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 15

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Sötét van, csak nagyszombati Lilikord Péter agyröntgenképe világít: messziről akár csillagnak is vélhetné az ember. Az orvos közel van. A vaksötétben hangja most odatapogatózik a másik füléhez.

– Mikor kezdődött?

– Tizenhat éves lehettem. Az udvarunkon – akkor még Nagyszombaton laktunk – volt egy nagy eperfa. A család nyáron mindig a fa alatt ebédelt. Jött a cselédlány az ötliteres levesestállal... akkor vettem észre...

– Ahogy közeledett?

– Igen, ahogy közeledett... egyre inkább...

– Tehát messziről minden normális volt? Kisebb, tehát normális?

– Normális.

– S a hangja? A hangja milyen volt?

– Nem szólt semmit. Legalábbis úgy emlékszem.

A röntgenkép mozog.

– Nem látszik semmi. A kép normális – mondja az orvos.

– S ez mit jelent?

– Hogy mindez, amit maga elmondott, nem függ össze semmilyen szervi, szemmel vagy műszerrel érzékelhető elváltozással.

– Ezt tehát semmi nem tudja kimutatni?

– Ezek szerint semmi.

– S akkor ki hiszi el nekem?

– Én mindenesetre elhiszem. Legalábbis el tudom képzelni. Higgye el, én szeretném a legjobban, ha felfedezném. Ez a betegség egészen ismeretlen. Én írnám le először. Nobel-díj, miegymás. Elhiheti, érdekemben áll kikutatni. De semmi.

A röntgenkép megmoccan.

– Itt sincs semmi. – Az orvos hangja kedvetlen.

– Mi a teendő?

– Nem tudom – mondja az orvos. – Mondja csak: milyen kicsiknek látja?

– Gyerekeknek. Minél öregebb, annál inkább gyerekeknek. Ahogy közeledik az alany, egyszer csak előtűnik a régi, öreg vonások mögül egy új; szóval lágyul, s egyre inkább lágyul. A végén a köhécsező aggastyán a szememben tipegő kisbabává változik. Én legalábbis annak látom. Áttűnik, mint a moziban. S a haragom, dühöm is átváltozik. Már úgy beszélek vele, mint valami bébivel, pedig esetleg egyebet érdemelne. A múltkor egy rendőrőrmesternek az utcán ki akartam fújni az orrát. Úgy kétéves lehetett.

– Már a maga szemében – egészíti ki az orvos.

(Páskándi Géza : *Lilikord*)

1. Mutasd be a beszédhelyzetet!

5 pont

2. Mutasd be röviden a szereplő betegségének tüneteit!

5 pont

3. Értelmezd a következő kifejezéseket a szövegösszefüggés alapján!
hangja most odatapogatódik a másik füléhez; érdekemben áll kikutatni; áttűnik, mint a moziban 6 pont
4. Mire utal a *normális* szó a következő, szövegből vett mondatokban?
Tehát messziről minden normális volt?
A kép normális. 4 pont
5. Írj ki a szövegből két összetett szót, két képzett szót és egy ragos szót! 5 pont
6. Milyen mondatrészek szerepét töltik be a kiemelt névmások?
– Nem látszik *semmi*. A kép normális – mondja az orvos.
– S ez *mit* jelent?
– Hogy mindez, *amit* maga elmondott, nem függ össze *semmilyen* szervi, szemmel vagy műszerrel érzékelhető elváltozással.
– Ezt tehát semmi nem tudja kimutatni?
– Ezek szerint semmi.
– S akkor ki hiszi el *nekem*? 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatos elbeszélő fogalmazásban a történet előzményeit! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Olvasunk mi verset manapság? – előadások számos erdélyi városban a magyar költészet napja tiszteletére

Erdély- és Partium-szerte megünneplik szerdán a magyar költészet napját, amelyet 1964 óta minden évben József Attila (1905–1937) születésnapján tartanak Magyarországon és a határon túl is: verses, zenés előadásokkal, felolvasásokkal, író-olvasó találkozókkal adóznak a lírának április 11-én.

Nagyváradon az Ady Endre születésének 140. jubileuma apropóján szervezett ünneppsorozatba illeszkedik a szerdai rendezvény, amelyet az Ady Endre Emlékmúzeumban tartanak. A Szeretném, ha szeretnének című eseményen Imre Zoltán kultúranthropológus, az intézmény igazgatója tart előadást Ady és a múzsák címmel 18 órától, majd a költő szenvedélyes, vágyakkal telített, szerelmes verseit Meleg Vilmos színész, a Nagyvárad Állami Filharmónia igazgatója adja elő. A zenei háttérrel az Intermezzo Quartett biztosítja.

Marosvásárhelyen a De szeretnék gazdag lenni című előadást láthatja-hallhatja a nagydíjazott: a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata verses szórakozásra és elmélkedésre hívja a felnőtteket és ifjakat. „De szeretnék gazdag lenni – az első vers, amivel az iskolában találkozunk, majd jön az Anyám tyúkjá és a többi Petőfi és Arany és Vörösmarty és Ady... Vajon miért esik ki az életünkből a vers az iskola után? Miért mondja mindenki Petőfire, hogy a legnagyobb költő, majd négy szemközt azt, hogy »nem szeretem Petőfit«... Olvasunk mi manapság verset?» – olvasható a társulat közleményében. Az összeállításban számos magyar költő verse szerepel, a rendezvényre szerdán 11.00 és 19.30 órától kerül sor a színház kistermében. A produkció megtekinthető április 12-én, csütörtökön és 13-án, pénteken szintén két időpontban: 11.00-tól és 19.30-tól. Hagyományainkhoz híven színházunk lépcsőiről hangzik el a városköszöntő versműsorunk a magyar költészet napján.

Az Erdélyi Magyar Írók Ligája A líra udvarterei címmel tart költészetnap felolvasóestet a kézdivásárhelyi Vigadóban csütörtökön 18 órától. Az est meghívottja lesz Ferencz István, Király László, Király Zoltán, Lövetei László, beszélgetőtársuk: Fekete Vince.

A Csíki Játékszínben is megtartják a magyar költészet napját: szerdán 11 órakor a hagyományokhoz híven a teátrum lépcsőin hangzik el a városköszöntő versműsor. Mint a

társulat közleményében szerepel, az idén a 105 éve született Weöres Sándor szellemét idézik meg a Tizenegy szimfónia című kötetéből válogatott versekkel. „Tizenegy versoszlop, Weöres Sándor költői művének tizenegy tartópillére sorakozik egymás mellé a költő 60. születésnapjára megjelent kiadványban, művek, amelyeket ő maga szimfóniáknak nevezett, s amelyekből erre az alkalomra válogattunk. A vers mindenkié!” – olvasható a társulat közleményében.

Szintén szerdán 18 órától a Játékszín Hunyadi László Kamaratermében a költészetnap rendezvény Bertóti Johanna interaktív gyerekkoncertjével folytatódik. A nézők a rendezvényen az előadó zenésztársaivá válhatnak, a játékos találkozáson a felszabadult éneklés együtt szárnyalhat a képzelettel. Bertóti Johanna 20. századi és kortárs költők verseinek megzenésített változatát adja elő gitárkísérettel.

(<https://kronikaonline.ro/kultura/olvasunk-mi-verset-manapsag-n-eloadasok-szamos-erdelyi-varosban-a-magyar-kolteszet-napja-tiszteletere#>)

1. Mit ünnepelnek Erdély- és Partium-szerre április 11-én? 5 pont
2. Melyik település ünnepi rendezvényeiről NEM számol be a szöveg? 5 pont
 - a. Nagyvárad
 - b. Kolozsvár
 - c. Marosvásárhely
 - d. Kézdivásárhely
3. Melyik ünnepsorozatba illeszkedik be a nagyváradi rendezvény? 5 pont
4. Mikor tekinthető meg a *De szeretnék gazdag lenni* című verses előadás Marosvásárhelyen? 5 pont
5. Kik a kézdivásárhelyi felolvasóest résztvevői? 5 pont
6. Írd a vizsgalapra az alábbi mondatok betűjele után, hogy IGAZnak vagy HAMISnak tartod őket a szöveg alapján!
 - a. Idén 105 éve született Weöres Sándor.
 - b. Csíkszeredában idén a *Tizenegy szimfónia* című kötet kiadásával emlékeznek Weöres Sándorra.
 - c. Bertóti Johanna koncertje elsősorban gyerekeknek szól.
 - d. Az interaktív koncerten 20. századi és kortárs költők verseinek megzenésített változata hallható.
 - e. A városköszöntő versműsorra a Csíki Játékszín Hunyadi László Kamaratermében kerül sor.
 - f. Bertóti Johanna hangszer a gitár. 6 pont
7. Írj ki a szövegből két olyan rendezvényt, amely április 11-én, szerdán 11 órától, és kettőt, amely 18 órától kezdődik! 4 pont
8. Írd a vizsgalapra a következő nevek után, hogy viselőjük melyik városban vesz részt valamilyen ünnepi rendezvényen: Meleg Vilmos, Lövétei Lázár László, Bertóti Johanna, Fekete Vince, Imre Zoltán! 5 pont
9. A felsorolt rendezvények, programok közül melyiken vennél szívesen részt és miért? Fejtsd ki véleményed 4–5 mondatban! 5 pont

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019-2020

Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test 11

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.

- **Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

45 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: a mű szereplőinek (a főhős iskoláskorú lány, két húga, szülei), helyszín (a család otthona), a szöveg az iskolába induló lány kétségbeesett monológja, miközben ruhát keres. A család zárva tartja a szekrényeit, az ő összes ruhája a mosásban van. **5 pont**
2. Rövid válasz megfogalmazása, egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján: pl. történelem könyv, térkép, rajzfűzet, algebra könyv, logaritmuskönyv, algebra fűzet, német könyv, szótár, fordításfűzet, nyelvtanfűzet, szótárfűzet. **5 pont**
3. Humoros hangnem – 2 pont; indoklás (utalás a helyzetkomikumra, a probléma felnagyítására, hasonló helyzetekre, pl. hajfonás, saját hibáinak belátására) – 3 pont **5 pont**
4. Minden helyes megoldás 1 pontot ér
levágnék – (le) vágni/vágó/vágot
nyargalnak – nyargalni/nyargaló
átnézem – (át)nézni/néző/nézett
felvenném – (fel) venni/vevő/vett
mentem – menni/menő **5 pont**
5. Nyelvi elemek értelmezése. Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Pl. *akárhogy nézem* – minden szempontot figyelembe véve; *körül kell nézennem* – tájékozódnom kell; *két bal kézzel született* – ügyetlen; *szó se róla* – nem lehet; *hét lakat alatt őrzöm* – titokban tartom **5 pont**
6. Minden helyes kiegészítés 1 pontot ér. Pl. Annyiszor mondtam a drága anyunak, hogy varrjunk színes monogramot az én fehérneműmbe, a nagy nyomtatott betűket ismerem... **5 pont**
7. Témához való igazodás **5 pont**
Az elbeszélés sajátosságainak betartása **5 pont**
Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

1. Adatok és gondolatok értelmezése és összefoglalása. A téma megjelölése. Pl. A szöveg a Luca-napi népsokásokat, tiltásokat és babonákat mutatja be. **5 pont**
2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján: *Kora hajnalban, 3-4 óra körül jártak kotyolni a 7–16 éves fiúk. Minden esetben szalmát vagy fát vittek magukkal, melyre kotyolás közben leültek. A legközelebbi szomszédhoz mentek először, „ott a magukkal vitt fát, forgácsot vagy szalmát, a szobaajtó talpa elé vagy a pitvarföldre teszik, s rendszeren, minden kérdés nélkül egyszerre nagyon erős hangon elkezdik: Lucza, Lucza, kity, koty!” A kotyolás elvégzése után a szobába mennek, s kenyeret, kalácsot, pálinkát, gyümölcsöt,*

- kétfillérest kapnak. A fát és a szalmát, amin a fiatalok kotyolnak, a gazda igyekszik megtartani magának, mert különben a „tyúkok haszna elmenne”.* **5 pont**
3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján: *A kotyolókat azért kell beengedni, mert azt megjegyezték, hol nem nyertek bebocsájtást, és utána valahogy mindig megbosszulták a házigazda bűnét. Azt tartják, hogy amely gazda házában nem enged lucázni, házában a tyúkok nem tojnak.* **5 pont**
4. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Helyes válasz: a), b) **5 pont**
5. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján: *E napon annyi kukoricapogácsát sütöttek, ahány tagú volt a család. Sütés előtt a pogácsákat megjelölték, belsejükbe tollat tettek. Úgy hitték, hogy akinek a tolla a kemencében megperzselődött, az a következő évben meghal.* **5 pont**
6. Információk felismerése és értelmezése. Helyes válasz: c), d) **5 pont**
7. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Helyes válasz: 13 nappal karácsony előtt. **5 pont**
8. Adatok és információk értelmezése. Rövid válasz megfogalmazása, utalás a boszorkányok megfigyelésére, a termékenység-varázslásra, az élet hosszának megjóslására, stb. **5 pont**
9. Személyes vélemény kifejtése, érvényes indoklás **5 pont**

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019-2020

Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test 12

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.

- **Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

45 puncte

1. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Rövid válasz megfogalmazása, pl. a beszélő iskoláskorú. **5 pont**
2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a következő információk alapján: *Ma nem mentem iskolába. Azaz mentem, de csak, hogy hazakérezkedjem az osztályfőnökömtől. Apám levelét is átadtam neki, amelyikben „családi okokra” hivatkozva kérelmezi a felmentésem. Kérdezte, mi volna az a családi ok. Mondtam neki, hogy apámat behívták munkaszolgálatra; akkor aztán nem is akadémkoskodott tovább.* **5 pont**
3. Információk értelmezése és összefoglalása. Szövegtömörítés. Pl. A munkaszolgálatba induló apa átadja alkalmazottjának megőrzésre a család ékszereit. **5 pont**
4. Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Pl. mostohaanya, mostohagyermek, mostohafiú, mostohaapa, mostohacsalád **5 pont**
5. Nyelvi elemek értelmezése. Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Pl. nem is akadémkoskodott tovább – nem is okvetetlenkedik/gáncsoskodik/kellemetlenkedik tovább, elszakad hazulról – elköltözik otthonról, a lépcső tövében – a lépcső aljában, szabad ég alatt – a szabadban, örködhessen a javainkon – vigyázhasson a vagonunkra/birtokunkra. **5 pont**
6. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése. Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Apám levelét is átadtam *az osztályfőnöknek*. Egy kicsit azért máshogy köszöntem *Sütőnek*. Apámék is figyelmesebbek *Sütővel*. A kézcsókot se mulasztja el *a mostohaanyámnál* soha. De *a mostohaanyám*, fáradt mosollyal az ajkán, olyasmit mondott csak, hogy teljesen a férfiakra bízta ennek a kérdésnek a megfelelő rendezését. **5 pont**
7. Témához való igazodás **5 pont**
A monológ sajátosságainak betartása **5 pont**
Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: *A birsalmasajt készítése valószínűleg török és délszláv hatásra a Dél-Alföldön keresztül terjedt el a Kárpát-medencében.* **5 pont**
2. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján: birskörte vagy birsalma, méz, mustsűrítmény vagy cukor, fűszerek (citrom- és narancshéj, szegfűszeg, fahéj stb.), dióbel, mogyoró **5 pont**
3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a következő információk alapján: *Ügyesebb asszonyok nemcsak tepsi, kuglóf és tányér formájú, ezekbe az edényekbe kiöntött és megmerevedett birsalmasajtot tudtak készíteni, hanem galamb, őzgerinc, koszorú és egyéb formájú birsalmasajtot is készítettek.* **5 pont**

4. Rövid válasz megfogalmazása, egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján: *A cukorszirup a gyümölcspeppel egyenlő mennyiségű cukorból és kilogrammonként 2 dl vízből készül.* **5 pont**
5. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Helyes válaszok: b.,c. **5 pont**
6. Információk felismerése és visszakeresése: A birsalma pépet cukor nélkül, folytonos keverés közben főzik. – IGAZ. A birsalma sajtot a kenyérrel együtt sütik. – HAMIS. A kész birsalmasajtnak mindkét oldalát meg kell szárítani. – IGAZ. A túllel letakart birsalmasajtot sötét, hideg helyen szárítják. – HAMIS. A szárítás néhány hétig is eltarthat. – HAMIS. **5 pont**
7. Adatok és gondolatok értelmezése, összefoglalása, rövid válasz megfogalmazása, pl. formába öntött, kocsonyás állagú, sárgás-rózsaszínes vagy aranybarna édesség. **5 pont**
8. A szöveg kommunikációs funkciójának (információközlés) megnevezése – 2 pont, helyes indoklás – 3 pont. **5 pont**
9. Az olvasottak hétköznapi alkalmazhatóságának felismerése, az olvasottak összevetése saját tapasztalatokkal, saját nézőpont megfogalmazása, igazolása a szöveggel kapcsolatban. Minden érv 1 pontot ér. **5 pont**

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019-2020

Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test 13

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.

- **Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

45 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. A főszereplő egy intézeti gyermek, aki hozzá hasonló „kitett gyerekekkel” együtt él. Meg akar szökni az intézetből, mert zsarnoki, kegyetlen módon bánnak velük. **5 pont**
2. Adatok és gondolatok értelmezése. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. A Családfő és a Sivár megnevezés ugyanazt a szereplőt jelöli. Az intézet vezetője megköveteli, hogy Családfőnek szólítsák, ami feltehetőleg a gyerekek életében betöltött szerepére utal, a főhős viszont magában Sivár néven emlegeti, ami kegyetlen, érzéketlen tetteihez és szavaihoz illik. **5 pont**
3. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. A főszereplő nem emlékszik az intézetbe kerülése előtti időkre, ezért nagyon fontos felfedezés számára, hogy tud úszni, mivel ez a tudás az elfelejtett múltjából származhat. Azt hazudták neki, hogy nem tud úszni, nincs apja és anyja. Ha sikerül megcáfolnia ezt, akkor talán abban is bízhat, hogy vannak szülei. Emellett az úszásnak a sikeres szökésben is szerepe lehet, hiszen így nem kell a hídon át menekülnie. **5 pont**
4. Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Helyes válaszok: mehet, ugrik, teszi, beugrik, érzi **5 pont**
5. Minden helyes mondat 2 pontot ér. Pl. Szerintem te ezt a feladatot nem érted. (ige) Bármit megtennék érted. (névmás) **4 pont**
6. Minden helyes kiegészítés 1 pontot ér. Pl. Én bezzeg tudok úszni. Mikor tanult volna meg? A fiú életében először volt strandon. Fröcskölte a vizet a medencében. A gyermek most úszott. **6 pont**
7. Témához való igazodás **5 pont**
A monológ sajátosságainak betartása **5 pont**
Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

1. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján: A néprajzkutatók egybehangzó véleménye, hogy a kijárási tilalom nem tünteti el, csak átértékeli, átalakítja a népszokásainkat. **5 pont**
2. Helyes válasz megadása: c. **4 pont**
3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: A megkérdezett néprajzkutatók közül Cserey Both Zsuzsa a Kalotaszegen, Benkő Éva a Háromszéken, Tímár Karina pedig a Moldvában élő hagyományokról, szokásokról számol be. **6 pont**
4. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: A locsolás mai módja, vagyis a kölnivízzel való megöntözés nagyjából csak a második világháború után terjedt el. Azelőtt

- legtöbb helyen a vederrel való leöntés volt a jellemző. A lányokat régen kivonszolták a kúthoz, egy vödör vízzel leöntötték, vagy a patakhoz vitték, s megfürdették. **5 pont**
5. Minden helyes válasz 1 pontot ér. **5 pont**
A lúdtojást Árapatakon a szeretőjüknek írják a lányok.
A kék színű tojással azt a legény kosarazzák ki a lányok, aki farsang idején nem táncoltatta meg őket.
A virágmintázatú tojásokkal a legények iránt érzett szimpátiájukat fejezték ki a lányok, a leveles mintázattal a férfiasságot erősítették, az ujjas, kezes minták pedig a védelmet jelentették.
6. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: az ünnep utáni vasárnapon a moldvaiak meglátogatják a komáikat, komatálat visznek a barátaiknak. **5 pont**
7. Minden helyes válasz 1 pontot ér. **5 pont**
a. Moldva, b. Háromszék, c. Kalotaszeg, d. Kalotaszeg, e. Moldva
8. Minden helyes válasz 1 pontot ér. **5 pont**
a. H, b. I, c. I, d. H e. I
9. Személyes vélemény kifejtése, érvényes indoklás **5 pont**

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019-2020**

**Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test 14

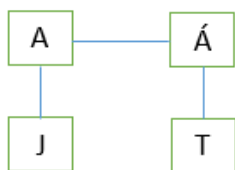
Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.

- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

45 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: a mű szereplőinek megnevezése (Nagymama és Kriszti), bemutatásuk a szöveg alapján (Nagymama imád varrni, sosem hagyja abba, és sosem szokott sírni sem, azt állítja, hogy 45 után nem maradtak könnyei. Ezúttal viszont megáll varrás közben, és elsírja magát. Kriszti egy iskoláslány, aki a nagymamájával él, az édesanyja meghalt, de sokat gondol rá.) **5 pont**
2. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Pl. Krisztinek több gondolata is támad, végiggondolja a nagymamája varrással és sírással kapcsolatos szokásait (sokat és szívesen varr, mondhatni ez a lételeme, folyamatosan dolgozik, sírni viszont nem szokott), emellett végignéz a szobán, megvizsgálja édesanyja fényképét, elgondolkodik azon, amit a tekintete sugároz, majd azon, hogy mennyire hasonlít ő az édesanyjához. **5 pont**
3. Nyelvi elemek értelmezése. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Pl. kopasznak hatot – üresnek tűnt; nem rontja a kép hatását – nem csúfítja el a képet; úgy öltöget, ahogy a madár torka be nem áll – folyamatosan öltöget; megérezhette a pillantását – sejtette, hogy nézi; szétcsattant a láng felett – eltörött a meleg hatására **5 pont**
4. A melléknevek értelmezése a szövegbeli jelentésük alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér.
Azt a ruhát, amelyet Nagymama épp varr, *gyönyörű munkának* nevezi a szöveg, mivel egy varrni szerető ember számára a szép ruha varrása az igazán kellemes feladat, nem a foltozás.
A *szép szoba* az a helyiség, amelyben Kriszti és Nagymama éppen tartózkodnak. Ez a lakásnak az a része, amit tisztán tartanak, díszítenek, valószínűleg itt fogadják a vendégeket is.
Zsuzsáról, azaz az édesanyjáról gondolja Kriszti, hogy *gyönyörű* lehetett. A fényképe alapján állapítja ezt meg róla.
Később saját magáról is elgondolkozik, hogy ha hasonlít az édesanyjához, akkor vajon ő is *szép-e*. Végül arra jut, hogy a szépség nem az arcvonásokon, hanem a tekintet mélységén múlik. **5 pont**
5. Minden helyes szó szerkezet 1 pontot ér. Pl. mellérendelő: pl. se bajtól, se szomorúságtól; hozzárendelő: pl. az ebéd fő; tárgyas: pl. a gyöngyöt se fűzte fel; határozós: pl. fénylek az örömtől; jelzős: pl. komoly dolog **5 pont**
6. Mondatrészek azonosítása: 3 pont. Helyes ágrajz elkészítése: 2 pont. **5 pont**
birtJ A Á T
A vonások hasonlósága nem jelent semmit.

7. Témához, alaphelyzethez való igazodás **5 pont**
A párbeszéd sajátosságainak betartása **5 pont**
Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea **45 puncte**

1. Adatok és gondolatok értelmezése és összefoglalása. A téma meghatározása. Pl. A szöveg a révi fazekasok munkáját mutatja be: az alapanyag kitermelésétől a kerámiaedények díszítéséig minden munkafolyamatot. **5 pont**
2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a következő, szövegből vett információk alapján: *A jellegzetes fehér agyagot a közeli Kerebikről, a Vársonkolyos melletti Pozsoritáról bányásszák, a révi fazekasok nyelvén vetik, azaz kiássák. Ezt a műveletet ma is többen szövetkezve végzik, mert a jó agyag bizony 10 méter mélyről kerül a felszínre. Kapával, csákánnyal szedik ki, majd fából faragott kis teknővel kerül kézről-kézre adva a felszínre, és szekérral szállítják haza az úgynevezett verembe, ahol többször is megáztatják, irtókapával megásózzák, megtisztítják az idegen anyagtól. Ezután tömböket formálnak belőle, majd szelik a kaszaélből készített szelővel. Ezt követően az agyagot gurgolják, azaz fogaskerekkel működtetett két fémhengeren átörlik. Ezeket a folyamatokat a ház előtti fészterben végzik.* **5 pont**
3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Helyes válasz: c) **5 pont**
4. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: a) A munkafolyamat leglátványosabb fázisa a korongozás. – IGAZ; b) A révi fazekas edények színesek. – HAMIS; c) A korongozáshoz szükséges agyagot a ház előtti fészterben készítik elő. – IGAZ; d) A pingálást a feleség végzi. – IGAZ; e) A révi fazekasok szakiskolában tanulták a mesterséget. – HAMIS. **5 pont**
5. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: *kanta, korsó, csobánka (rostély nélküli korsó), kalapos korsó, szilke, káposztás fazék, tejes csupor, findzsa, szűrő, virágcserep, rucaítató stb.* **5 pont**
6. Nyelvi elemek értelmezése. Minden helyes értelmezés 1 pontot ér. Pl. *gurgolják* – fémhengeren őrlik; *felpaskolja* – felsimítja, felütögeti; *gangóca* – vasoxidból nyert festőanyag; *püstő* – kemence; *csobánka* – rostély nélküli korsó **5 pont**
7. Információk azonosítása és tömörítése, a következő részlet alapján: *A megszáradt edényeket díszítő motívumokkal pingálják, hímezik a szaruból készített hímző segítségével. A festékanyagot is a földből nyerik – egyfajta vasoxidból – ahogy a révi fazekasok nevezik "gangócából". Ezt összetörik, majd vízzel keverve nyerik belőle a sötétbarna, feketés színű feséket. A már kész edényeket a kemencében, úgynevezett "püstőben" kiégetik... Az edényeket egymás mellé kör alakban, szájjal lefelé helyezik el a püstőben, majd cserepekkal csúcsosan befedik, s kezdődik a nagy szakértelmet igénylő égetés. A tűz, a füst átjárja a püstőben a gondosan egymásra rakott edényeket, azok mégis hófehérre égnek...Az eredeti révi fazekas edények a fekete-fehér hímzésűek, de újabban már mázas edényeket is készítenek, s ilyenkor, másodszor is, a mázolás után is meg kell égetni őket.* **5 pont**
8. Nyelvi elemek, gondolatok értelmezése. Pl. Bár minden edényük használati tárgy, a révi fazekasok fontosnak tartják, hogy kerámiáik szépek legyenek, igényesen, odaadóan dolgoznak. **5 pont**
9. Személyes vélemény kifejtése a témában, érvényes indoklás **5 pont**

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019-2020

Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test 15

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.

- **Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

45 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: a mű szereplőinek megnevezése (Lilikord Péter és az orvos), a találkozás körülményei (Lilikord Péter egy különös betegség kapcsán keresi fel az orvost, aki röntgenfelvételt készít az agyáról, majd a betegség tüneteiről beszélgetnek.) **5 pont**
2. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján: Lilikord Péter betegségének lényege, hogy idős embereket gyerekek lát: ahogy közelednek, egyre lágyulnak a vonásaik, míg végül egyre kisebb gyerekekké nem válnak öregségük függvényében. A betegséggel jár az is, hogy ő maga is képtelen másképpen viszonyulni hozzájuk, mint gyerekekhez. **5 pont**
3. Nyelvi elemek értelmezése. Minden helyes értelmezés 2 pontot ér. Pl. *hangja most odatapogatózik a másik füléhez*: az orvos óvatosan, halkán szólal meg a sötétben, a hangja épp csak eljut a beteghez; *érdekemben áll kikutatni*: az orvos állítja ezt Lilikord betegségéről, hiszen az olyan különleges és ritka, hogy ha ő fedezné fel, az neki is nagy szakmai sikereket hozna; *áttűnik, mint a moziban*: ahogy a filmekben az egyik kép fokozatosan átvált egy másikra, úgy látja Lilikord Péter gyerekké válni az idősebb embereket. **6 pont**
4. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Pl. *Tehát messziről minden normális volt?* – Lilikord Péter mondja, hogy a cselédlányt messziről normálisnak, azaz megfelelő korúnak látta. *A kép normális.* – az orvos állítja az agyi röntgenképről, hogy az normális, vagyis semmilyen elváltozás nem látható rajta. **4 pont**
5. Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Pl. összetett szavak: agyröntgenkép, vaksötét, eperfa, cselédlány, levesestál, legalábbis, műszer stb. képzett szavak: éves, ebédel, közeledik, szervi, elváltozás, ismeretlen stb.; ragos szó: csillagnak, füléhez, műszerrel **5 pont**
6. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Helyes válaszok: *semmi* – alany; *mit* – tárgy; *amit* – tárgy; *semmilyen* – (minőség)jelző; *nekem* – (rész)határozó **5 pont**
7. Témához való igazodás **5 pont**
Az elbeszélő fogalmazás sajátosságainak betartása **5 pont**
Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: Április 11-én, azaz József Attila születésnapján a magyar költészet napját ünneplik. **5 pont**
2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Helyes válasz: b. **5 pont**
3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása a következő, szövegből vett információk alapján: *Nagyváradon az Ady Endre születésének 140. jubileuma apropóján szervezett ünnepségsorozatba illeszkedik a szerdai rendezvény, amelyet az Ady Endre Emlékmúzeumban tartanak.* **5 pont**

4. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: Az előadás összesen 6 alkalommal tekinthető meg: április 11-én, 12-én és 13-án 11, illetve 19:30 órai kezdettel. **5 pont**
5. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: A kézdivásárhelyi felolvasóest résztvevői: Ferenczes István, Király László, Király Zoltán, Lövétei Lázár László és Fekete Vince. **5 pont**
6. Minden helyes válasz 1 pontot ér.
a. I, b. H, c. I, d. I, e. H, f. I **6 pont**
7. Minden helyes válasz 1 pontot ér.
11 órától: a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának *De szeretnék gazdag lenni* című előadásának bemutatója; a Csíki Játékszín városköszöntő versműsora
18 órától: Imre Zoltán *Ady és a múzsák* című előadása Nagyváradon; Bertóti Johanna interaktív gyerekkoncertje Csíkszeredában **4 pont**
8. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Nevek és helyszínek társítása: Meleg Vilmos – Nagyvárad, Lövétei Lázár László – Kézdivásárhely, Bertóti Johanna – Csíkszereda, Fekete Vince – Kézdivásárhely, Imre Zoltán – Nagyvárad **5 pont**
9. Rendezvény kiválasztása, személyes vélemény kifejtése, érvényes indoklás **5 pont**